

dosarul nr. 3ra-141/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Sușchevici)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, A.Pahopol, V. Negru)

ÎNCHEIERE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Baban Maria, reprezentată de avocatul Goncearuc Victoria și de Primăria municipiului Chișinău,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Eliri” împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenienți accesorii Ghetmaneț Alexandru, Brauda Boris, Brauda Natalia, Baban Maria cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Eliri”, a fost casată hotărârea din 17 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o decizie nouă

c o n s t a t ă

La 20 martie 2017 Societatea pe Acțiuni „Eliri” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenienți accesorii Ghetmaneț Alexandru, Brauda Boris cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că este proprietara construcției situate în mun. Chișinău, str. Miron Costin, 5, nr. cadastral 0100413.139.01, iar Boris Brauda, Natalia Brauda și Alexandru Ghetmaneț sunt proprietari ai încăperilor izolate cu nr. cadastrale 0100413.139.01.002/003/013 și au început lucrările de construcție a unei scări exterioare de acces la etajul 2 al spațiilor ce le aparțin.

A menționat că în cadrul executării lucrărilor de construcție au fost spărți și deformați pereții exteriori ai clădirii, care nu le aparțin lui Boris Brauda, Natalia Brauda și Alexandru Ghetmaneț, ci aparțin SA „Eliri”.

A mai menționat că scara exterioară care se intenționează a fi construită depășește limitele încăperilor și a terenului ce aparțin lui Boris Brauda, Natalia Brauda și Alexandru Ghetmaneț, urmând a fi ilegal amplasată pe terenul ce aparține SA „Eliri” cu drept de arendă.

A indicat că conform datelor din Registrul bunurilor imobile, terenul cu nr. cadastral 0100413.140, aflat în proprietatea lui Boris Brauda, Natalia Brauda și Alexandru Ghetmaneț este liber de orice construcție aferentă, fapt ce exclude cele indicate în autorizația de construcție, precum și că scara de acces este amplasată pe

terenul respectiv. Iar, bunul imobil cu nr. cadastral 0100413.139.01 este situat pe terenul cu nr. cadastral 0100413.139, asupra căruia SA „Eliri” are drept de arendă și pentru care nu și-a manifestat acordul la construcția scării în litigiu. Mai mult, acordul coproprietarilor de imobil/teren este impus prin dispozițiile art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010, care prevede necesitatea eliberării acordului autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada de exploatare a obiectivului construit.

Astfel, a invocat că în calitate de arendaș, i-a fost lezat dreptul de posesie și folosință asupra terenului arendat cu nr. cadastral 0100413.139, deoarece nu și-a dat acordul în privința construcției scării exterioare și i s-a limitat astfel dreptul de posesie asupra terenului.

A mai menționat că Boris Brauda, Natalia Brauda și Alexandru Ghetmaneț sunt proprietari doar ai încăperilor din clădire, iar SA „Eliri” este proprietara întregii clădiri situate pe str. Miron Costin 5, mun. Chișinău, fapt ce se confirmă prin adeverința de privatizare emisă de Agenția Proprietății Publice.

A solicitat anularea certificatului de urbanism nr. 275i/16 din 17 iunie 2016 și a autorizației de construire nr. 323-c/16 din 14 septembrie 2016, eliberată lui Boris Brauda și Alexandru Ghetmaneț, în partea construcției scării de acces pe terenul deținut de SA „Eliri” .

Prin hotărârea din 17 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă.

La 13 noiembrie 2017 SA „Eliri” a declarat apel împotriva hotărârii din 17 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de SA „Eliri” și a fost menținută hotărârea din 17 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 10 septembrie 2018 SA „Eliri” a declarat recurs împotriva deciziei din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 05 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de SA „Eliri”, a fost casată decizia din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Prin încheierea protocolară din 14 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău în proces au fost atrași în calitate de persoane terțe Baban Maria și Brauda Natalia.

Prin decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de SA „Eliri”, a fost casată hotărârea din 17 octombrie 2017 a judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o decizie nouă de admitere a acțiunii; au fost anulate certificatul de urbanism nr. 275i/16 din 17 iunie 2016 și autorizația de construire nr. 323-c/16 din 14 septembrie 2016, eliberată lui Boris Brauda și Alexandru Ghetmaneț, în partea construcției scării de acces pe terenul deținut de SA „Eliri” .

Instanța de apel a conchis că actele contestate au fost emise cu respectarea competenței. Or, conform normelor de drept material, aprobarea documentației de

urbanism pentru elaborarea și aprobarea planurilor urbanistice și regulamentelor de urbanism, țin de competența autorităților administrației publice locale interesate.

Privind nerespectarea procedurii emiterii actelor administrative contestate, instanța de apel a menționat că la emiterea certificatului de urbanism nr. 275i/16 din 17.06.2016 nu a fost prezentat acordul autentificat notarial al tuturor coproprietarilor imobilului și inclusiv coposesorului terenului pe care urmează a fi construită scara exterioară, ale căror interese riscă a fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatării scării exterioare.

În acest sens, Curtea de Apel Chișinău a notat că intimații Ghetmaneț Alexandru, Brauda Boris, Brauda Natalia, Baban Maria sunt coproprietari doar a încăperilor interioare/izolate ale construcțiilor amplasate pe terenul vizat în speță, iar edificarea unei scări exterioare presupune construirea acesteia pe terenul arendat la moment de către SA „Eliri”, fapt care în mod inevitabil aduce atingere intereselor ultimei.

Instanța de apel a mai menționat că în cazul în care se constată că certificatul de urbanism a fost emis cu încălcarea legii, pe cale de consecință rezultă și ilegalitatea autorizației de construire, care se emite în baza certificatului. Or, lucrările de construcție autorizate în baza actelor respective, de asemenea, sunt ilegale.

La 13 noiembrie 2019 Baban Maria, reprezentată de avocatul Gonciaruc Victoria, a depus recurs împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că un certificat de urbanism care să fie eliberat în anul 2017, cum solicită reclamantul în cererea de chemare în judecată, nu există. Respectiv, consideră că SA „Eliri” a solicitat anularea unui act administrativ inexistent, în consecință lipsind obiectul acțiunii. Iar, concretizarea pretențiilor în apel (prin specificarea anului corect de emiterie a certificatului de urbanism -2016) nu putea fi acceptată, or, modificarea obiectului acțiunii la judecarea apelului este ilegală.

A mai indicat că instanțele nu au constatat și nu au elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, normele de drept material au fost aplicate eronat, iar concluziile expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

La 19 noiembrie 2019 Primăria mun. Chișinău a depus recurs împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că concluziile instanței de apel expuse în decizie contravin normelor de drept material și procedural, iar la examinarea cauzei nu au fost pe deplin constatate și elucidate circumstanțele care au importanță pentru soluționare justă a pricinii.

Examinând admisibilitatea recursurilor, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Curtea de Apel Chișinău a emis decizia contestată la 15 octombrie 2019. Prin urmare, recursul depus de Baban Maria, reprezentată de avocatul Goncearuc Victoria, la data de 13 noiembrie 2019 este în termen.

Referitor la recursul depus de Primăria mun. Chișinău, completul denotă că prin poșta electronică decizia instanței de apel a fost transmisă către Primărie la data de 06 noiembrie 2019. Prin urmare, recursul depus de Primăria mun. Chișinău la data de 19 noiembrie 2019 este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursurilor, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile depuse de Baban Maria, reprezentată de avocatul Goncearuc Victoria și de Primăria municipiului Chișinău, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile depuse se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă

că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile depuse de Baban Maria, reprezentată de avocatul Goncearuc Victoria și de Primăria municipiului Chișinău, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 207, 433 lit. a), 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile depuse de Baban Maria, reprezentată de avocatul Goncearuc Victoria și de Primăria municipiului Chișinău, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Victor Burduh

Iurie Bejenaru